

Josef Bryks

Josef Bryks byl v roce 1989 povýšen in memoriam do hodnosti plukovníka a v roce 2008 do hodnosti brigádního generála. V roce 2006 mu byl in memoriam propůjčen Řád bílého lva vojenské skupiny II. třídy.

V jednom z vězeňských dotazníků v kolonce „neúspěchy a zklamání v životě“ Josef Bryks uvedl: *„Za dobro a obětavost pro člověka jsem již nevinně přes devět let v žaláři a zklamání jsem se dožil v přílišném přeceňování české duše.“*

Josef Bryks se narodil 18. března 1916 v obci Laštany u Šternberka jako sedmé z osmi dětí sedláka Františka Brykse a jeho ženy Anny. Vystudoval obchodní akademii v Olomouci a po maturitě se přihlásil k československé armádě. Následně prošel školou pro důstojníky jezdecké a Vojenskou akademií v Hranicích na Moravě. Během studia přestoupil na studium letectví se specializací letecký pozorovatel. Po vyřazení působil u 5. pozorovací letky Leteckého pluku č. 2 Dr. Edvarda Beneše v Olomouci a absolvoval kurz pro stíhací piloty.

Na počátku války pracoval jako řeznický pomocník u svého tchána, ovšem již v té době se zabýval myšlenkou na odchod do zahraničí. V lednu 1940 se vydal na cestu do Jugoslávie, kde se přihlásil na francouzském konzulátu. Z Francie byl záhy přemístěn do Velké Británie, tam se v srpnu 1940 stal letcem britského Královského letectva. O necelý rok později byl sestřelen nad okupovanou Francií. Stal se tak prvním československým pilotem, který padl do německého zajetí. Pětkrát se pokusil o útěk ze zajateckých táborů, což se mu nakonec podařilo v Polsku. Ve Varšavě se spojil s místní odbojovou organizací. Jako protektorátní příslušník mohl být považován za zrádce, proto se vydával za britského občana Josefa Rickse. Jeho český původ prozradilo až povýšení, které přišlo z Londýna, v němž bylo uvedeno, že je Čech. Na základě toho byl převezen do pražského Petschko-va paláce, kde ho identifikoval bývalý československý pilot RAF a později usvědčený a popravený zrádce Augustin Přeučil i jeho někdejší manželka Marie Černá. Zbytek války strávil v internačním důstojnickém táboře v saském Colditzu.

Po osvobození byl spolu s ostatními britskými zajatci přepraven do Anglie a vyznamenán Řádem britského impéria. Kromě tohoto mimořádně cenného vyznamenání obdržel třikrát Československý válečný kříž, dvakrát Československou medaili za chrabrost před nepřítelem, Československou vojenskou medaili za zásluhy I. stupně a mnohé další.

V říjnu 1945 se jako příslušník československé armády vrátil do Československa, kde byl přidělen na vojenské letecké učiliště v Olomouci.

Po únoru 1948 měl Josef Bryks, stejně jako další váleční piloti, problémy a uvažoval o odchodu za hranice. Několikrát se pokusil o útěk a přitom se setkal s dalšími letci, které

postihl stejný osud, mj. i s generálem Janouškem, bývalým velitelem československých vzdušných sil v Británii. Díky tomu se stal objektem sledování Vojenského obranného zpravodajství. Trestní oznámení a zatýkací rozkaz na sebe nenechaly dlouho čekat a na Brykse byla v květnu 1948 uvalena vazba. Hlavní líčení před Vrchním vojenským soudem Praha se konalo od 15. do 17. června 1948. Na lavici obžalovaných usedl kromě mjr. let. Josefa Brykse také div. gen. RNDr. Karel Janoušek a mnozí další.

Obžaloba vypracovaná vrchním vojenským prokurátorem pplk. just. Janem Vaňkem vinila gen. Janouška z organizování útěku za hranice a neoznámení chystaného útěku plk. Náprstka. Bryks a další byli žalováni z navázání styku se zaměstnanci anglického vel-vyslanectví a z organizace ilegálního odchodu do zahraničí. Předpokládalo se, že by za hranicemi spolupracovali se zpravodajskými orgány cizí moci a vyrazili jim vše, co jako důstojníci věděli o československé armádě. Tím se měli dopustit zločinu přípravy úkladů o republiku, zločinu zběhnutí a pokusu zločinu vojenské zrady.

Dne 18. června 1948 vynesl Vrchní vojenský soud v Praze zprošťující rozsudek. Prokurátor se však odvolal a podal zmatečnou stížnost Nejvyššímu vojenskému soudu. Bryksova žádost o zastavení trestního řízení a propuštění z vazby byla zamítnuta a případ byl postoupen nově zřízenému Státnímu soudu. Dne **9. února 1949** byli Josef Bryks, gen. Janoušek a další obžalovaní odsouzeni Státním soudem k dlouholetým trestům těžkého žaláře. Josef Bryks měl ve vězení strávit 10 let. Odvolání všech odsouzených byla zamítnuta a rozsudek Státního soudu potvrzen. Nepomohly intervence ze zahraničí ani žádosti o milost. Josef Bryks byl umístěn do věznice na Borech, kde byl zatažen do další události zinscenované Státní bezpečností. Šlo o proces s dozorci, kteří vězňům opatřovali cigarety a léky (tzv. proces Petelík a spol.). Bryks byl odsouzen za přípravu vězeňské vzpoury na dalších 20 let.

Se svou anglickou manželkou Trudie Bryksovou a dcerou Soniou se již nikdy nese-tkal. Za mřížemi komunistických kriminálů zůstal do konce svého života. Zemřel v noci z 11. na 12. srpna 1957 ve vězeňské nemocnici uranového dolu Rovnost v Ostrově nad Ohří na Jáchymovsku.

A 6/57

A/68

19

15. 1948 v

Received June 11, 1964
(NPT) P - motor
- neydot YK

OSOBN

Príjmení

18.3.1910

2.
3.
4.

1. Ital. und Praha
2. Ital. und Praha

3.
4.

1. ~~14~~ 10 rokov O. L.

2. 20 rokov O. L.
20.000.- Kčs

1. $\bar{S} 22 \bar{c} . 50 / 23 \bar{H} . \bar{S} 183, 194: 5, 15 r h . \bar{S} 62 \bar{c} . 80 / 23 \bar{H}$
2. *pelennada* 4.

26. 5. 1949

1. 3. 5. 1948

www.ck12.org

1. 3. 5. 1958

.....

du

Domnia Musya 45
štěni

mi

Nebezpečnost:

NO 25779

prave

ÚVV, ÚNZ, zaměstnání, umístění v PÚNZ, úst. nár. zdraví, mimo útvar a pod.

Přemístění, zaměstnání ve věznici a NPT:

OIPAVA 14.8.50
OSTROV 18.2.55

Stručné vyličení trestného činu:

Jména společníků:

Zvláštní pokyny pro umístění, střežení, eskortu a pod.:

Záznamy:

J m é n e m r e p u b l i k y .

Státní soud v Praze oddělení V. po hlavním přelíčení provedeném ve dnech 11.- 12.května 1950 na komisi v Plzni uznal

t a k t o p r á v e m :

obžalovaní: I. Čeněk P E T E L Í K ,

nar. 24.7.1917 v Mitweidě-Sasko /Německo/, příslušný do Plzně,
bez vyznání, ženatý, národnosti české, strážmistr SVS, z rodičů: otec
nemanželský, matka Anna Petelíková, posledně bytem Plzeň, Klatovská
56,

II. Václav Z A C H ,

nar. 22.6.1920 ve Vejprnicích, Plzeň, tamtéž příslušný, řím.kat.,
ženatý, národnosti české, mladší strážmistr SVS, z rodičů Václava
a Marie, roz.Bártové, posledně bytem Zbůch 220, okr.Stod,

III. Josef T E N K ,

nar. 25.2.1918 v Nýřanech, okr.Stříbro, příslušný do Plzně, řím.kat.,
ženatý, národnosti české, strážmistr SVS, z rodičů: otec nemanželský,
matka Terezie Tanková, provdaná Vuchová, posledně bytem Plzeň,
Dobřanská 13,

t.č.obžalovaní I.- III. ve vazbě státního soudu v Praze,

IV. Stanislav B R O J ,

nar. 28.9.1901 ve Volduchách, okr.Rokycany, tamtéž příslušný, řím.kat.,
ženatý, národnosti české, rolník, býv.poslanec, z rodičů + Matěje
a Marie, roz.Maxové, posledně bytem Volduchy 56, okr.Rokycany,

V. Karel P R A Ž Á K ,

nar. 1.11.1884 ve Výprahticích, okr.Landšroun, příslušný do Prahy,
řím.kat., ženatý, národnosti české, býv.předseda senátní zemského soudu
v Praze, z rodičů + Jana a + Františky, roz.Lorkové, posledně bytem
Praha XII., Kolínská 12,

VI. Jan P R O K O P ,

nar. 19.11.1911 v Plzni, tamtéž příslušný, bez vyznání, svobodný, národnosti české, býv. štábní kapitán, z rodičů + Václava a Marie roz. Novákové, posledně bytem Praha VII., Bubenská č. 7,

VII. Josef B R Y K S ,

nar. 18.3.1916 v Laštaněch, okr. Šternberk, tamtéž příslušný, nábož. ^{ženatý} československé, národnosti anglické, býv. major, z rodičů Františka a Anny, roz. Nasvetrové, posledně bytem Olomouc, Musejní ul. č. 15,

VIII. Emil D O U B E K ,

nar. 20.11.1898 v Plzni, tamtéž příslušný, řím. kat., ženatý, národ. česká, býv. major, z rodičů Antonína a + Vilma, roz. Soukupová, posl. bytem Plzeň, Rooseweltova č. 2,

IX. Bohuslav D E Ě I ,

nar. 28.12.1911 v Kuklenách, okr. Hradec Králové, příslušný do Hradce Králové, bez vyznání, ženatý, národnosti české, strojný zámeč-
ník /býv. poslanec/, z rodičů + Františka a + Kateřiny, roz. Valento-
vé, posledně bytem Hradec Králové, Resslova čp. 933,

X. Antonín P E L I C H ,

nar. 20.4.1894 v Sedlci, okr. Sedlčany, tamtéž příslušný, řím. kat.,
ženatý, národnosti české, býv. generál v. v., z rodičů + Václava
a + Anny, roz. Bertholdové, posledně bytem Praha XIX., Tř. Krále Jiřího,
asi 84,

XI. René Č E R N Ý ,

nar. 26.7.1914 v Kvíčku, okr. Slaný, příslušný do Terezína, okr. Lito-
měřice, řím. kat., svobodný, národnosti české, býv. major, z rodičů
+ Antonína a + Boženy, roz. Fenclové, posledně bytem Praha II.,
Lípová ul. 18,

t. č. obžalování ad IV. - XI. žalávní trestanci v trestnici pro
muže v Plzni,

XII. Jaroslav B U M B A ,

nar. 17.2.1916 v Suchém Vrbném, okr. České Budějovice, příslušný do
Kněžských Dvůrů, okr. České Budějovice, nábož. československé, ženatý,
národnosti české, strážmistr SVS, z rodičů + Jana a Anny, roz. Němcové,
posledně bytem Litice 346, okr. Plzeň,

XIII. Jaroslav V R Á N E K ,

nar. 5.4.1913 ve Štěňovicích, okr. Plzeň, příslušný do Plzně, řím. kat.,
ženatý, národnosti české, strážmistr SVS, z rodičů + Josefa a Marie,
roz. Štěpánkové, posleďně bytem Losinná 153, okr. Plzeň,

XIV. Antonín V A N Ě K ,

nar. 16.1.1919 v Mlýnci, okr. Klatovy, příslušný do Plzně, řím. kat.,
ženatý, národnosti české, strážmistr SVS, z rodičů Antonína a Anny,
roz. Mochurové, posleďně bytem Krchleby čp. 62, okr. Stod,

t.č. obžalovaní ad XII.-XIV. ve vazbě státního soudu v Praze,

j s o u v i n n í , ž e

- 1./ v létě a na podzim 1949 v trestnici pro muže na Borech v Plzni obžalovaní Čeněk Petelík, Václav Zach, a Josef Tenk jako členové SVS, obžalovaní Stanislav Broj, Karel Pražák, Jan Prokop, Josef Bryks, Emil Doubek, Bohuslav Deči, Antonín Pelich a René Černý jako trestanci, odsouzení státním soudem pro těžké politické delikty, za zvláště přitěžujících okolností se navzájem spolčili, aby se pokusili zničit a rozvrátit lidově demokratické zřízení, společenskou a hospodářskou soustavu republiky, zaručené ústavou,
- 2./ obžalovaní Čeněk Petelík, Jaroslav Vránek a Antonín Vaněk v r. 1949 a začátkem r. 1950 v trestnici na Borech v Plzni a jinde jako členové SVS, určení k střežení trestanců odsouzených lidovými soudy nebo státním soudem, jednak neplnili, jednak porušovali povinnosti vyplývající z jejich veřejné funkce a služby v úmyslu ohrozit tím důležitý zájem republiky,
- 3./ obžalovaný Jaroslav Bumba někdy na podzim r. 1949 a začátkem r. 1950 jako člen SVS v trestnici na Borech v Plzni spolčil se s jinými, aby se pokusil zničit a rozvrátit lidově demokratické zřízení, společenskou a hospodářskou soustavu republiky, zaručené ústavou.

T í m s p á c h a l i :

- ad 1./ obžalovaní Petelík, Zach, Tenk, Broj, Pražák, Prokop, Bryks,
Doubek, Deči, Pelich a Černý:
zločin vlezrady podle § 1 odst. 1 lit. c, odst. 2, odst. 3 lit. e/
zák. čís. 231/48 Sb.,

ad 2./ obžalovaní Petelík, Vráněk a Vaněk:

zločin sabotáže podle § 37 zák.čís.231/48 Sb.,

ad 3./ obžalovaný Bumba:

zločin vlezrady podle § 1 odst.1 lit.c, odst.2 zák.čís.
231/48 Sb.,

a odsuzují se za to

obžalovaní Petelík, Zach, Tenk, Broj, Pražák, Prokop, Bryks, Doubek, Deči, Pelich, Černý podle § 1 odst.3, obžalovaný Bumba podle § 1 odst.1, obžalovaní Vráněk a Vaněk podle § 37 zák.č.231/48 Sb., u obžalovaného Petelíka se zřetelem k § 96 v.tr.z., u obžalovaných Tenka, Bumby, Vránka a Vaňka podle § 92 v.tr.z., u obžalovaných Zacha, Tenka, Pražáka, Prokopa, Brykse, Doubka, Dečih a Pelicha s použitím § 113 odst.1 zák.čís.319/48 Sb., kromě propuštění z hodnosti u obžalovaného Petelíka podle § 45 v.tr.z. a u obžalovaných Zacha, Tenka, Bumby, Vránka a Vaňka podle § 47 v.tr.z. a to:

- a/ obžalovaní Petelík, Broj a Černý k trestu smrti,
- b/ obžalovaní Zach a Deči k těžkému žaláři na doživotí, zostřenému čtvrtletně jedním tvrdým ložem,
- c/ obžalovaní Tenk, Pražák a Pelich k těžkému žaláři na 25 /dvacet pět/ let, zostřenému čtvrtletně jedním tvrdým ložem,
- d/ obžalovaní Prokop a Bryks k těžkému žaláři na 20 /dvacet/ let, zostřenému čtvrtletně jedním tvrdým ložem,
- e/ obžalovaný Bumba k těžkému žaláři na 15 /patnáct/ let, zostřenému čtvrtletně jedním tvrdým ložem,
- f/ obžalovaný Vráněk k těžkému žaláři na 6 /šest/ let, zostřenému čtvrtletně jedním tvrdým ložem,
- g/ obžalovaný Vaněk k těžkému žaláři na 5 /pět/ let, zostřenému čtvrtletně jedním tvrdým ložem,
- h/ obžalovanému Doubkovi se ukládá k trestu doživotního těžkého žaláře, uloženému státním soudem v Praze rozsudkem ze dne 17.1.1949, č.j. Or I 104/48 další zostření půlletně jedním tvrdým ložem po dobu 20 /dvaceti/ let.

Podle § 47 zák.čís.231/48 Sb. se všem obžalovaným až na obžalované Petelíka, Broje, Černého a Doubka kromě trestu na svobodě další trest peněžitý a to u obžalovaných Vránka a Vaňka ve výši 10.000 Kčs, který se v případě nedobytnosti proměňuje na další 1 měsíc těžkého žaláře, u ostatních obžalovaných ve výši 20.000 Kčs.

Podle § 48 zák.čís.231/48 Sb. vyslovuje se u všech obžalovaných kromě obžalovaného Doubka konfiskace celého jmění.

Podle § 52 téhož zákona vyslovuje se u všech obžalovaných kromě obžalovaného Doubka ztrátě čestných práv občanských na dobu 10 roků.

Podle § 127 v.tr.z. započítává se obžalovaným Zachovi, Tenkovi, Bumbovi, Vránkovi a Vaňkovi do trestu zajišťovací a vyšetřovací vazba do 12.5.1950-15.00 hod. a to obžalovanému Zachovi od 19.4.1950-6.30 hod., obžalovanému Tenkovi od 19.4.1950-6.45 hod., obžalovanému Bumbovi od 19.4.1950-6.45 hod., obžalovanému Vránkovi od 18.4.1950-8.00 hod., a obžalovanému Vaňkovi od 19.4.1950-15.00 hod.

Podle § 389 tr.ř. jsou všichni obžalovaní povinni hraditi náklady trestního řízení rukou společnou a nerozdílnou, každý pak zvláště náklady výkonu trestu.

D ů v o d y :

Pokud jde o činnost obžalovaných, na jejichž vinu bylo nalezeno z důvodů, které budou předmětem podrobnějšího rozboru níže, je k jejímu dokreslení třeba ji zasaditi do rámce současné mezinárodní i politické situace. Je nutno mít na zřeteli horečné budovatelské usilí tábora míru, na nadšené a stále více se masově rozvíjející společné snahy k budování socialismu ve státech lidových demokracií podle skvělého vzoru SSSR jako jediného socialistického státu světa. Jest zcela logickým důsledkem této cesty k socialismu, že k tomuto cíli potřebuje a přeje si mír. Tento tábor míru den ze dne sílí a získává sympatie pracujících a poctivých lidí celého světa. Právě proto západní imperialisté, vedení dravým imperialismem americkým a jdoucí dnes od porážky k porážce, neštítí se ani těch nejnusnějších prostředků, jen aby své světové posice udrželi. Všechny formy studené války, a vraždy vlastního pracujícího lidu, špinavá a pomlouvačbá kampaň proti SSSR a zemím lidové demokracie, všechny metody narušování pokojné cesty v budování socialismu v těchto státech, od šeptané propagandy přes sabotáže až k vraždám, jsou toho jasným dokladem. Ve své krátkozrakosti vidí tento reakční svět v rozpoutávání válečné psychosy konečný prostředek k záchraně vlastních žoků peněz a k obnovení široce založeného vykořisťování všech pracujících na celém světě.

V ČSR reakce před únorem 1948 prováděla sabotáže legálně, vetřela se do vlády i státního aparátu a brzdila všemožně výstavbu socialismu. Únor 1948 smetl tuto reakci do podzemí. Takto odhalená reakce z části uprchla do západních okupačních zón Rakouska a Německa, aby zde pracovala k násilnému zvratu lidově demokratického zřízení, část zalezla do hluboké ilegality odkud pracovala s nadějí brzkého převratu a sdružovala se za tím účelem v protistátní skupiny. Když naděje na rychlé vyřešení jejich služeb splaskly současně se strašákem atomové pumy a jiných super-zbraní, po odhalení protistátních spiknutí v Bulharsku a Maďarsku, když Tito byl ve ~~avém~~ zločinném zrádcovství ukázán světu v pravém světle přešla reakce světová i naše na činnost dlouhodobou. Neustává v sledování svého končeného cíle, mění pouze svoji taktiku, vtírá se do KSČ u nás v naději rozleptat tuto avantgardu dělnické třídy zevnitř a připravit tak půdu pro převrat při očekávaném zásahu zvenčí. Za této situace je jasně dána úloha soudnictví v ČSR, které především má za účel odhalovat tyto reakční rejdy ve všech jejich formách a tvrdě je trestat tak, aby pracující nebyli ve své budo-
vatelské práci rušeni. Na tyto úkoly dané našemu soudnictví navazují pak těsně povinnosti SVS. Úkolem služby SVS je totiž dbáti o bezvadný výkon trestu a pečovat o to, aby trest splnil svoje poslání v období přechodu od kapitalismu k socialismu, kdy se stupňuje a zosťhuje třídní boj. SVS musí dbát aby výkon trestu nad odhalenou a trestem izolovanou reakcí, nad všemi těmito třídními nepřáteli, byl důsledně prováděn. Nelze zapomenouti, že reakce užívá všech forem boje i když je takto odhalena a izolována a jejím konečným cílem zůstává i potom zvrát poměrů a návrat kapitalismu. Třídní nepřítel, jak z další činnosti obžalovaných vyplývá, nepřestává i když je zneškodněn ve svých útocích, ani v trestní vazbě, používá i zde všech známých metod, zneužívá i slabosti a nedostatečné bdělosti příslušníků SVS k tomu, aby dosáhl i z tohoto prostředí rozbití našeho lidově demokratického státu.

Pokud jde o činnost obžalovaných jako vyplynula z obsahu spisů a průvodního řízení byl státním soudem skutkový děj částečným doznáním obžalovaných, jich vzájemným usvědčováním, trestním oznámením, výslechovými protokoly na č. 1.6-12, závěrečnou zprávou a osobními doklady ustálen takto:

Obžalovaný Čeněk Petelík byl na základě své žádosti přijat do služeb SVS dne 12. prosince 1945 a od této doby ji nepřetržitě vykonával až do svého zatčení. Pokud jde o výkon jeho služby, nevyšly během hlavního přelíčení najevo žádné závady až do ledna 1949, kdy byl přeložen jako valitel do pracovního oddílu v Černicích u Plzně. Zde ve funkci velitele dostával se postupně do stále větších a větších rozporů se svými služebními povinnostmi a ačkoliv měl svěřen k dozoru pracovní oddíl složený z trestanců odsouzených lidovým soudem i státním soudem a ačkoliv bylo v důležitém zájmu republiky, aby výkon trestu nad těmito trestanci byl řádně a důsledně prováděn, jednal při výkonu služby tak, že soustavně své povinnosti z této služby vyplývající buď neplnil, nebo porušoval. Navázal milostný styk s dvěma ženami, s nimiž dokonce i na strážnici pohlavně obcoval a aby se zajistil před možným překvapením nechal dokonce předělati u strážnice pevné mříže u okna na patenty, čímž bezpečnost byla značně stížena. Postupně dostal se pod vliv některých trestanců, zejména Jeníčka a Kunce, začal je zváti na strážnici a hrál s nimi v karty. Při hraní karet poslouchali též radio a pod vlivem trestanců začali pak společně soustavně poslouchati zahraniční rozhlas z Londýna. Pod vlivem tohoto poslechu vedl pak obžalovaný s trestanci řeči politického rázu a spolu s nimi již tehdy dospěl k přesvědčení, že v krátké době dojde v ČSR k politickému zvratu, při němž budou političtí vězňové propuštěni. Trestanci, Kuncovi dovolil rozmluvu s jeho bratrem po delší dobu než je příslušným předpisem dovoleno a po návštěvě dostal se s bratrem trestance Kunce rovněž do kritizování lidově demokratického režimu, svěřil se mu, že též s tímto režimem neshledává plně bytí i byl členem KSČ a Kunc se mu svěřil, že uprchne ilegálně do zahraničí. Obžalovaný trpěl rovněž, aby bývalý majitel cihelny v Černicích byl ve styku s trestanci, sděloval jim zprávy ze zahraničí, předával jim cigarety a živil v nich naději, že dojde k brzkému převratu. Obžalovaný na úkor stravního hospodářství pracovního tábora nechal si připravovati zvláštní stravu, poskytoval jídlo z táborevé kuchyně manželce i příbuzným, kteří ho navštěvovali, též jedné úřednici z Černic, ze zásob tábora dále vydával své manželce máslo, omastek a salám. U řezníka v Černicích nechal si vyuditi tři kilogramy špeku z trestanckého přidělu a tento jednak spotřeboval, jednak dal své manželce. V konsumu ZKD v Černicích kupoval

pro svoji potřebu likéry a maskoval vyúčtování odebráním jiného zboží. Z trestaneckého přidělu vyměnil ve svůj prospěch za větší množství cigaret asi 6 pytlů brambor u místní trafikantky. Za úplatu též dal vykohávati trestanci různé práce a opravy na pracovištích, která nebyla služebně určena. Trestancům svěřoval klíče od tábora, nechával je bez dozoru na mlici a umožňoval jim návštěvy manželek bez náležitého dozoru. Obžalovaný však v porušování a neplnění služebních povinností pokračoval i po svém přeložení do trestního ústavu na Borech, kde konal službu na oddělení D I, maje na starosti trestance odsouzené státním soudem pro protistátní činnost. Tak na žádost manželky trestance Doubka zprostředkoval tomuto trestanci asi dvakrát doručení cigaret a asi třikrát mu donesl jídlo a při tomto zprostředkování přenášel též písemné zprávy. Sám dával též trestancům cigarety ze svého a když si stěžoval před trestancem Brojem, že ho to stojí moc peněz a že to nemůže dále konat, byl Brojem požádán, aby navázal styk s jeho dcerou, která mu potřebné prostředky poskytne. Obžalovaný skutečně dceři trestance Broje se prostřednictvím jiného představil, donesl jí písemnou zprávu od Broje a Brojovi asi šestkrát donášel od jeho rodiny cigarety a balíčky s jídlem a současně vzájemné písemné vzkazy. Podle přání trestance Broje byl obžalovaný jeho rodinou jednak pohoštěn a jednak za svoje služby dostal husu. V souvislosti s výkonem trestu nad trestancem Pikou přišlo mezi obžalovaným Brojem, Dečím a Pražákem postupně k rozhovorům o tom co by se s politickými vězni stalo, kdyby došlo k politickému převratu v ČSR. Obžalovaný Broj mluvil tehdy za všechny vězně a projevil při tom obavu, že by mohly býti zlikvidovány ještě dříve, než bude novým režimem převzata moc ve státě. Tím byl dán základ k tomu, že v dalších debatách z popudu obžalovaného Broje došlo k dohodě, že je třeba organisovati trestance, které bude informovati a které vybere Broj a členy SVS, které jako spolehlivé označí obžalovaný Petelík, za tím účelem, aby jakmile bude dán zvenčí signál k převratu, převzala tato organisace násilím moc v trestnici pro muže na Borech v Plzni. Obžalovaný Petelík naznačil Brojovi, že na Borech je dost členů SVS, kteří s nynějším režimem nesouhlasí a ukazoval při tom oknem na dvůr jednotlivé dozorce, které označoval za spolehlivé a se kterými by bylo možno počítat a naopak upozorňoval na ty dozorce, na které spolehnouti není. V dalších rozmluvách s obžalovaným

Brojem a Pražákem byl pak nastíněn plán, jakým způsobem tato organizace si opatří zbraně, kterých by mělo být použito při zvratu. Obžalovaný Petelík sdělil ostatním, že o zbraně by bylo postaráno, že o nich ví a že jsou uloženy na inspektorátě. Obžalovaný totiž byl o počtu a kvalitě zbraní v ústavním skladišti plně informován. Těchto zbraní se měli obžalovaní zmocnit tak, že obžalovaný Petelík by přinesl klíče s inspektorátu. Podle návrhu obžalovaného Broje měli v případě zvratu být vypuštěni jen ti vězni, kteří budou označeni Brojem a Pražákem, poněvadž jen ti jsou pro tento podnik spolehliví. Celou akci trestanců, tak zv. osvobozovací skupinu k ovládnutí trestnice tvořili pokud jde o skupinu vedenou Brojem obžalovaní Pražák, Prokop, Bryks, Doubek a Felich. Jedině těmto trestancům a dalším, které měl získati Broj pro spolupráci, měly být po jejich vypuštění z cel rozdány zbraně. Obžalovaný Pražák při tom prohlásil, že zavede po tom jiný pořádek na Borech než je nyní a slíbil obžalovanému Petelíkovi, jakož i těm, kteří se do organizace zapojí, povýšení a lepší místa, než jaká dosud zastávali. Obžalovaní Broj a Pražák informovali potom o celé chystané akci řadu dalších osob, z nichž některé již aktivně do spolupráce zapojili. Z těchto trestanců byli to obžalovaní Bryks a Prokop, kteří se obrátili přímo na obžalovaného Petelíka s konkrétním návrhem na odstranění velitele SVS Šafarčíka a některých spolehlivých dozorců okolo něho, které také přímo jmenovali a měli za to, že likvidováním těchto lidí bude prvním úkolem, který oni sami vykonají jakmile akce začne. Při této příležitosti obžalovaný Petelík na žádost trestanců Prokopa a Brykse začal i těmto zprostředkovávati dodávku cigaret a vitaminů zvenčí. Plán na obsazení a převzetí moci v trestnici na Borech byl vypracován podobně. Při započetí akce měli dva členové SVS obsaditi ředitelství, tři centrálu, jeden tak zv. panskou chodbu. Obžalovaný Petelík si vzal na starost inspektorát, kde měl víti klíče od zbraní a dopříviti je na oddělení D I k rozdělení mezi trestance, při čemž jeden z dozorců měl zajišťovati chodbu. K obsazení ředitelství byli určeni obžalovaní Tenk a Zach. Termín na uskutečnění akce byl stanoven původně na květen 1949, potom podle situace oddalován a na konec bylo rozhodnuto, že akce započne koordinovaně s vypuknutím akce mimo trestnici, s pomocí cizích interventů a nebo na podobné znamení dané cizím rozhlasem. Obžalovaný Petelík o založení ilegální organizace a o tom, co je plánováno,

t.j. o opatření zbraní a převzetí moci v trestnici informoval obžalovaného Tenka, který se též do této akce zapojil. Obžalovaný Petelík pak přikázal Tenkovi, aby o celé akci informoval obžalovaného Zacha a tohoto zapojil rovněž. Při tom ovšem z konspirativních důvodů nezasvětil Petelík Tenka podrobně do úkolu, který měl Tenk při vypuknutí akce a neřekl mu též jména trestanců, kteří mají akci provést. Podle pokynů obžalovaného Broje jako vedoucího činitele ilegální organizace, neměl se obžalovaný Petelík zatím dalším členům SVS s chystanou akcí svěřiti a to proto, aby se celá věc předčasně nevyzradila. Po celou dobu přidělení na oddělení D I obžalovaný Petelík byl v neustálém styku s Brojem a Pražákem, které informoval o zprávách ze zahraničního rozhlasu a ti to pak zprávy přenášeli na další trestance. Z oddělení D I byl pak obžalovaný Petelík v létě 1949 přeložen na oddělení samoty C. Zde znovu navázal styky s obžalovaným Dečim, kterého již znal z oddělení D I a tomuto rovněž sděloval zprávy s cizího rozhlasu a poukazoval mu na brzký zvrat poměrů s tím, aby si zachoval na tuto příležitost plné nervy. Obžalovaný Petelík zasvětil konečně do celého plánu též obžalovaného Doubka.

Obžalovaný Zach vrátil se z přechodného oddělení zpět do trestního ústavu na Bory v září 1949 a přidělen byl ke strážní službě nad trestanci odsouzenými státním soudem na oddělení samota C. Zde navázal spojení s obžalovaným Dečim, kterému s počátku dával jen cigarety, potom však byl jím přímo vyzván, aby poslouchal zahraniční rozhlas a podával mu o jeho obsahu zprávy. Z návodu obžalovaného Dečiho poslechl si obžalovaný Zach skutečně "Hlas Ameriky" a Dečiho o zprávách, které byly vysílány, informoval. V rozhovorech s trestanci a zejména s Dečim živil v nich naději na brzký převrat. Někdy v říjnu 1949 byl obžalovaný Zach podrobně informován obžalovaným Tenkem o tom, jaká akce je přichystána v případě uskutečnění převratu a předem již s Tenkem se domluvili, že v případě této akce okamžitě propustí státní vězně a zavřou velitele SVS a ostatní lidově demokratickému zřízení oddané příslušníky SVS. O této své dohodě pak příležitostně informovali obžalovaného Dečiho, s nímž celý tento plán znovu probrali. Obžalovaný Deči ujistil obžalované Tenka a Zacha, že vzdor tomu, že jsou příslušníky KSČ, budou po převratu povýšeni. Obžalovaný Deči sdělil při tom, že již pro tuto akci se domluvil s obžalovaným Pelichem a Černým a řekl, že

jakmile budou trestanci propuštěni z cel, že již o řízení celé akce se budou starati sami.

V téže době obžalovaný Zach, t. j. asi v říjnu 1949 společně kritisoval poměry v trestním ústavě na Borech též s obžalovaným Bumbou. Od tohoto rozhovoru dostali se na kritiku lidově demokratického režimu a obžalovaný Zach prozradil Bumbovi celou akci, která pro případ zvratu je s trestanci domluvena, aniž by mu byl některého z trestanců jmenoval. Vyzval pak Bumbu, aby mu byl nápomocen při zajišťování velitele a funkcionářů KSČ a vypuštění trestanců z cel. Obžalovaný Bumba přislíbil a oba se společně dohodli na tom, že k akci dojde již v dohledné době, poněvadž prý tento režim nemá dlouhého trvání. Obžalovaný Bumba přislíbil výslovně účast při zajištění velitele SVS a ostatních pro tuto akci nespolehlivých. Z celou akcí jak byla na Borech naplánována svěřil se obžalovaný Zach při dočasném přidělení ve Slatinicích obžalovanému Vránkovi, aniž by ho byl ke spolupráci vyzval.

Obžalovaný Vaněk byl při společně cestě na nádraží v Plzni informován obžalovaným Zachem o tom, že jsou dohodnuti s trestanci na Borech spolu s obžalovaným Tenkem a že mají slíbené povýšení po zvratu lidově demokratického zřízení. Z tohoto rozhovoru současně se dozvěděl, že obžalovaný Zach a Tenk porušují soustavně své služební povinnosti, které mají jako dozorcí při výkonu tak důležité služby, jako je střežení odsouzených třídních nepřátel pro činnost protistátní a že těmto poskytují nedovolené úlevy. Tyto své poznatky neučinil předmětem služebního hlášení, jak bylo jeho služební povinností, ačkoliv dobře věděl, že tím poškozují důležitý zájem republiky.

Obžalovaný Čeněk Petelík doznal svoji vinu v celém rozsahu obžaloby jak v administrativním řízení, tak i při hlavním přelíčení, tak, jak tato činnost ze shora uvedeného skutkového děje vyplývá. Svým doznáním současně plně usvědčil obžalované Tenka, Broje, Pražáka, Prokopa, Brykse, Doubka, Pelicha a Dečiho.

Petelík sice při hlavním přelíčení stejně jako v administrativním řízení usvědčoval plně ze zapojení se na chystanou akci i obžalovaného Doubka a teprve pak, když uslyšel obranu obžalovaného Doubka, který jakoukoliv vinu popíral, změnil svoji výpověď tak, že Doubka o akci neinformoval. Této změně výpovědi, kterou obžalovaný Petelík nijak nevysvětlil, ačkoliv jinak celou vinu doznává, státní

jakmile budou trestanci propuštěni z cel, že již o řízení celé akce se budou starati sami.

V téže době obžalovaný Zach, t.j. asi v říjnu 1949 společně kritisoval poměry v trestním ústavě na Borech též s obžalovaným Bumbou. Od tohoto rozhovoru dostali se na kritiku lidově demokratického režimu a obžalovaný Zach prozradil Bumbovi celou akci, která pro případ zvratu je s trestanci domluvena, aniž by mu byl některého z trestanců jmenoval. Vyzval pak Bumbu, aby mu byl nápomocen při zajišťování velitele a funkcionářů KSČ a vypuštění trestanců z cel. Obžalovaný Bumba přislíbil a oba se společně dohodli na tom, že k akci dojde již v dohledné době, poněvadž prý tento režim nemá dlouhého trvání. Obžalovaný Bumba přislíbil výslovně účast při zajištění velitele SVS a ostatních pro tuto akci nespolehlivých. Z celou akcí jak byla na Borech naplánována svěřil se obžalovaný Zach při dočasném přidělení ve Slatinicích obžalovanému Vránkovi, aniž by ho byl ke spolupráci vyzval.

Obžalovaný Vaněk byl při společně cestě na nádraží v Plzni informován obžalovaným Zachem o tom, že jsou dohodnuti s trestanci na Borech spolu s obžalovaným Tenkem a že mají slíbené povýšení po zvratu lidově demokratického zřízení. Z tohoto rozhovoru současně se dozvěděl, že obžalovaný Zach a Tenk porušují soustavně své služební povinnosti, které mají jako dozorcí při výkonu tak důležité služby, jako je střežení odsouzených třídních nepřátel pro činnost protistátní a že těmto poskytují nedovolené úlevy. Tyto své poznatky neučinil předmětem služebního hlášení, jak bylo jeho služební povinností, ačkoliv dobře věděl, že tím poškozují důležitý zájem republiky.

Obžalovaný Čeněk Petelík doznal svoji vinu v celém rozsahu obžaloby jak v administrativním řízení, tak i při hlavním přelíčení, tak, jak tato činnost ze shora uvedeného skutkového děje vyplývá. Svým doznáním současně plně usvědčil obžalované Tenka, Broje, Pražáka, Prokopa, Brykse, Doubka, Pelicha a Dečiho.

Petelík sice při hlavním přelíčení stejně jako v administrativním řízení usvědčoval plně ze zapojení se na chystanou akci i obžalovaného Doubka a teprve pak, když uslyšel obranu obžalovaného Doubka, který jakoukoliv vinu popíral, změnil svoji výpověď tak, že Doubka o akci neinformoval. Této změně výpovědi, kterou obžalovaný Petelík nijak nevysvětlil, ačkoliv jinak celou vinu doznává, státní

soud neuvěřil, maje za prokázané, že obžalovaný Petelík tak jako později obžalovaný Zach učinil tak jen z toho důvodu, aby prospěl některému z dalších obžalovaných, když už sám pro doznanou činnost očekává vysoký trest.

Obžalovaný Zach při administrativním výsledku plně doznal skutkový děj tak jak shora byl ustálen pokud jde o jeho osobu a svou výpověď plně usvědčil obžalované Tenka, Dečiho, Pelicha, Černého a Vránka. Při hlavním přelíčení sice se snažil částečně svoji vinu popřít, avšak na konec se vrátil k celému svému administrativnímu doznání. Jen ohledně obžalovaného Bumby odvolal usvědčující výpověď administrativní na č. 1.43 a 66 pokud touto výpověď plně usvědčoval obžalovaného Bumbu a omlouval změnu výpovědi v tomto směru, že vypovídal v rozčilení, státní soud této změněné výpovědi nedal víry. Obžalovaný sám ve své věci byl vyslechnut 19. dubna 1950 a již tehdy obžalovaného Bumbu uvedl jako osobu o celé akci informovanou. Při dalším výsledku dne 25. dubna 1950, který se týkal již jen hlavně činnosti obžalovaného Bumby, obžalovaný Zach do všech podrobností spoluúčast Bumbovu vylíčil. Vzhledem k časovému odstupu mezi těmito dvěma protokoly nemůže se obžalovaný Zach úspěšně odvolávat na nějaké rozčilení, které přece při druhém výsledku není nijak zdůvodněno, ježto obžalovaný o své činnosti již v předcházejícím prokole učinil plné doznání. Vzal proto soud při zjištění skutkového děje pokud jde o obžalovaného Zacha i pokud jde o obžalovaného Bumbu za správný jeho protokol administrativní. Změnu výpovědi obžalovaného Zacha o činnosti obžalovaného Bumby ve prospěch tohoto obžalovaného hodnotil státní soud jen jako normálně se vyskytující se snahu jednoho z předních pachatelů vyvinuti některého z dalších pachatelů, když již sám vzhledem k doznání vlastní činnosti očekává náležitý trest.

Obžalovaný Tenk doznal skutkový děj plně tak, jak shora je uveden a přesto, že při hlavním přelíčení cítil se jen částečně vinným, opakoval při hlavním přelíčení v podstatných bodech své administrativní doznání, usvědčuje jím též obžalované Petelíka, Zacha a Dečiho.

Obžalovaný Broj v administrativním řízení doznal, že přišel do styku s obžalovaným Petelíkem jako dozorcem, že rozebírali vnitro-státní i zahraniční situaci, že se shodli na tom, že v krátké době

přijde k převratu. Doznal rovněž, že po popravě trestance Píky bylo jednáno o tom, že je zde obava, že v případě převratu by oni jako političtí vězňové byli zlikvidováni a že při tom s Petelíkem se dohodli na tom, že v případě převratu je ochráněni oni dozorcí, kteří s dnešním režimem nesouhlasí. Nemluvil prý s Petelíkem jako nějaký vedoucí skupiny, která by neexistovala. V rozmluvách s Petelíkem, které prý byly častější, padla prý jména některých dozorců pro nich prý spolehlivých, mluvílo se prý i o zbraních, které podle Petelíka prý jsou uloženy v trestnici a o nichž Petelík tvrdil, že by se v případě převratu vydaly " spolehlivým dozorcům " . Neříkal prý Petelíkovi, že zbraně mají být vydány jen těm trestancům, které on označí. O povýšení obžalovaného Petelíka a ostatních, kteří se přidají k trestancům mluvil prý obžalovaný Pražák. Při hlavním přelíčení setrval obžalovaný Broj na svém tvrzení, že nebyl hlavou žádné organizace trestanců a že není vinen velezradou. Jinak snažil se všechny přípravy akce, které na konec i při hlavním přelíčení doznal, svěsti na obžalovaného Petelíka, přiznal však, že se tímto způsobem dověděl o akci, že se takováto akce připravuje, při níž dojde k zabíjení a že si převrat představoval tak, že naše území bude obsazeno americkým vojskem a pro ten případ, že bude použito zbraní, které nabídl Petelík. Při konfrontaci s obžalovaným Petelíkem byl obžalovaný Broj plně usvědčen zcela logickým, pevným a přímým vypovídáním obžalovaného Petelíka, jehož výpovědi v tomto směru soud plně uvěřil.

Obžalovaní Pražák, Prokop, Bryks, Doubek, Deči, Pelich a Černý jak administrativně tak i při hlavním přelíčení popřeli plně svoji vinu, byli však usvědčeni naprosto logickou a správnou výpovědí spoluobžalovaných jak shora již bylo uvedeno a to i při provedené konfrontaci. Obžalovaný Černý tak jako v předchozích svých trestných případech vyplývajících z jeho protistátní činnosti houževnatě svoji vinu popíral, jsa si vědom toho, že jde o třetí případ a navržený maximální trest. Tento obžalovaný totiž byl již pravoplatně odsouzen státním soudem v Praze čj. Or I 187/48 k trestu těžkého žaláře v trvání 19 roků a to z toho důvodu, že dne 30.4.1948 jako zapřísáhlý nepřítel lidově demokratického zřízení zběhl od svého útvaru jako důstojník z povolání a dohodnul se předem s jinou

osobou, pokusil se o útěk do západních okupačních zón Německa, aby se tam připojil k čs.zrádné emigraci a jejím snahám o násilný zvrat stávajícího státního zřízení ČSR a aby tam cizím zpravodajským orgánům vyzradil vojenské tajemství. Jako trestanec na Borech v Plzni pak v září 1949 se dohodl spolu s jiným význačným bývalým čs.vysokým důstojníkem a tamějším dozorcem vězňů Flemrem na útěku z trestnice a na uskutečnění těch plánů, které se mu v dubnu 1948 nepodařily. Za tuto poslední činnost byl obžalovaný znovu odsouzen rozsudkem státního soudu v Praze ze dne 28.3.1950 čj. Or I/V 7/50 k doživotnímu těžkému žaláři a tento rozsudek není dosud v právní moci. Je jen zcela přirozeným pokračováním v protistátní činnosti tohoto obžalovaného i napojení se na chystanou akci v tomto trestním případě, z čehož je bezpečně obžalovaný Zachem usvědčován. Rovněž u ostatních obžalovaných trestanců jde vesměs o prominenty z řad čs.reakce, odsouzené pro činnost protistátní, v níž přirozeně neustalí ani po svém odsouzení a izolaci v trestnici.

Obžalovaný Bumba popřel svoji vinu jak v administrativním řízení tak i při hlavním přelíčení a na svoji obranu uvedl, že pokud mluvil s obžalovaným Zachem o tom, že to praskne, neměl tím na mysli politický převrat ČSR, nýbrž změnu služebních poměrů v trestnici na Borech, kde se cítil poškozován a přehlížen a že o politice s obžalovaným Zachem nikdy nemluvil. Obžalovaný Zach sice při hlavním přelíčení a při konfrontaci odvolal pokud jde o obžalovaného Bumbu svoji logickou a podrobnou administrativní výpověď, soud však z důvodů, které již u tohoto obžalovaného uvedl, této změně neuvěřil a vzal skutkový děj i ohledně obžalovaného Bumbu za prokázaný tak, jak shora byl vyličen.

Obžalovaní Vránek a Vaněk skutkový děj jak v administrativním řízení, tak i při hlavním přelíčení plně doznali. Ohledně nich tedy skutkový děj byl podle tohoto jejich vlastního doznání a pokud jde o obžalovaného Vránka též na základě výpovědi spoluobžalovaného Zacha ustálen tak, jak shora je uvedeno.

V skutkovém ději jak shora byl soudem ustálen vzal především státní soud za prokázané, že obžalovaní Petelík, Zach a Tenk jako členové SVS, obžalovaní Broj, Pražák, Prokop, Bryks, Doubek, Deči, Pelich a Černý jako trestanci v trestnici pro muže na Borech v Plzni se postupně a navzájem spolčili a vytvořili ilegální organizaci, jejímž

účelem bylo, aby v daný okamžik, kdy dojde v ČSR k zvratu stávajícího státního zřízení, který v nejbližší budoucnosti očekávali, se v rámci trestnice k tomuto zvratu připojili a provedenou akcí se zbraněmi se zmocnili vedení trestnice a přispěli v rámci šíření založeného puče ke zničení a rozvrácení lidově demokratického zřízení, společenské a hospodářské soustavy republiky zaručené ústavou. Spolčení samo připravilo akci detailně, byly rozděleny i funkce a stanoven přesný plán provedení akce, tak že šlo o podnik zcela vážný a individuálně určitý, byť i doba kdy akce měla propuknouti nebyla a přirozeně nemohla býti přesně časově naplánována a byla odvislá od popudu zvenčí a od akce šířeji založené, která měla býti součástí na úseku trestnice. V tomto jednání všech obžalovaných, které bylo podniknuto v prostředí trestnice, mezi trestanci odsouzenými pro těžké protistátní delikty, tedy za zvláště přitěžujících okolností, shledal státní soud po subjektivní i objektivní stránce splněny pojmové znaky zločinu velezrady podle § 1 odst. 1, lit. c, odst. 2, odst. 3, lit. e/ zák. č. 231/48 Sb. Byli proto shora uvedení obžalovaní tímto zločinem uznáni vinnými.

V další části skutkového děje vzal státní soud za prokázané u obžalovaného Čenka Petelíka, že v r. 1949 jak při svém přidělení v Černicích, tak v trestnici na Borech v Plzni hrubě porušoval a neplnil povinnosti vyplývající z jeho služby u SVS, ačdliiv souř částí jeho služby bylo střežení trestanců odsouzených lidovými soudy neb státním soudem pro těžké delikty podle zákona na ochranu lidově demokratické republiky, ačkoliv si byl dobře vědom jaký důležitý zájem republiky svým jednáním porušuje vzhledem k zájmu státu na tvrdém a bezvadném výkonu trestu izolovaných třídních nepřátel. Tímto zjištěným jednáním obžalovaný Petelík naplnil skutkovou podstatu zločinu sabotáže podle § 37 zák. č. 231/48 Sb. a byl tímto zločinem uznán vinným. Obžaloba v tomto zjištěném jednání obžalovaného Petelíka, t. j. v hrubém porušování povinností služební přísahou uložené, zločin zneužití služební moci podle § 380 v. tr. z. Tuto kvalifikaci si státní soud neosvojil. Vzhledem k tomu, že obžalovaný při porušování služebních povinností si byl plně vědom toho, že ohrožuje důležitý zájem republiky a vzdor tomu v trestní činnosti pokračoval, je třeba toto trestné jednání kvalifikovati tak, jak státní soud učinil, neboť ustanovení § 37 zák. č. 231/48 Sb. ^{spátrovala}

231/48 Sb. proti obecnému deliktu uvedenému v § 380 v.tr.z. jest ustanovení speciální.

Rovněž tak ze zjištěného jednání obžalovaných Vránka a Vaňka se jasně podává, že se dověděli o připravované akci, jakož i o tom, že obžalovaní Zach a Tenk hrubě porušují a neplní povinnosti vyplývající z jejich služby a vzdor tomu neučinili o tom příslušné hlášení. Oba tyto obžalovaní byli si plně vědomi toho, že obžalovaní Zach a Tenk vykonávají svojí službu takovým způsobem, že jest ohrožován důležitý zájem republiky a že z jejich vlastní služby vyplývá povinnost učiniti o tom hlášení. Rovněž tak si byli plně vědomi, že nesplněním této povinnosti, která z jejich služby vyplývala, umožňují, aby obžalovaní Zach a Tenk ve své činnosti pokračovali a že tedy neučiněním oznámení sami důležitý zájem republiky na tvrdém a řádném výkonu trestu nad izolovaným třídním nepřítelem ohrožují. Z toho důvodu nebylo uznáno na kvalifikaci u těchto dvou obžalovaných v obžalobě navržené, t.j. na zločin neoznámení trestného činu podle § 35, odst. 1 zák. čís. 231/48 Sb., nýbrž v jejich činnosti shlédal státní soud po objektivní i subjektivní stránce naplněny pojmové znaky zločinu sabotáže podle § 37 zák. čís. 231/48 Sb. Byli proto obžalovaní Vránka a Vaněk tímto zločinem uznáni vinnými při zachování postupu uvedeného v § 35 odst. 2 zák. čís. 232/48 Sb.

Obžalovaný Bumba svým jednáním jak v skutkovém ději bylo vylíčeno, naplnil po objektivní i subjektivní stránce skutkovou podstatu zločinu velezrady podle § 1 odst. 1, lit. c, odst. 2, zák. čís. 231/48 Sb. a byl tímto zločinem uznán vinným.

Při výměře trestu u obžalovaných Petelíka, Zacha, Tenka, Broje, Pražáka, Prokopa, Brykse, Doubka, Dečiho, Pelicha a Černého byla vzata za základ absolutní sazba uvedená v § 1, odst. 3 zák. čís. 231/48 Sb., u obžalovaného Petelíka též se zřetelem k reální konkurenci podle § 96 v.tr.z.

U obžalovaných Petelíka, Broje a Černého bylo zjištěno státním soudem, že se trestné činnosti dopustili za takových okolností, které nedávají soudu možnost použití § 113, odst. 1 zák. čís. 319/48 Sb. Obžalovaný Petelík se sice k trestnému činu v plném rozsahu doznal, ustvědčil i jiné spoluobžalované a je dosud beztrestný. Naproti tomu však jde o příslušníka SVS, kterému byla dána důvěra pracujícího lidu

již tím, že byl postaven na tak zodpovědné místo v trestnici, máje svěřen dozor nad výkonem trestu těžkých protistátních zločinců. Obžalovaný Petelík nejen že jako člen SVS soustavně a po dlouhou dobu porušoval a neplnil řádně své služební povinnosti, nýbrž dokonce se propůjčil se k tomu, že se stal jednou z vedoucích osob protistátní akce. Obžalovaný Petelík obohacoval se na úkor trestanců a za odměnu porušoval základní povinnosti své služby, očekávaje pak od uskutečnění protistátní akce své vlastní povýšení a hmotný prospěch. Jednak tedy z důvodů zjištěných a krajně zavržitelných. Obžalovaný konečně zradil jak zájem dělnické třídy, z níž vyšel, tak důvěru strany KSČ a své povinnosti k ní, jsa této strany členem již od roku 1945. Obžalovaný Broj byl iniciátorem celé akce v trestnici na Borech a dal k ní u všech obžalovaných podnět, jsa sám jako bývalý poslanec lidové strany zapříisáhlým nepřitelem lidově demokratického zřízení. Ačkoliv již pro protistátní činnost byl pravoplatně odsouzen a svůj trest si odpykával, nebylo mu toto odsouzení žádným podnětem k nápravě a nepřestal v protistátních rejdech ani v trestní vazbě. K trestné činnosti se doznal jen částečně a pod tlakem usvědčující výpovědi obžalovaného Petelíka. Svedl k trestnému činu řadu dalších osob. Obžalovaný Černý trestný čin popřel a tvrdošíjně na své návině setrval vzdor tomu, že byl obžalovaným Zachem plně usvědčen. Tento obžalovaný svoji protistátní činnost započal již v dubnu 1948 a v ní tvrdošíjně pokračoval vzdor tomu, že byl již jednou pravoplatně odsouzen pro takovouto činnost a druh odsouzení, které následovalo dosud není v právní moci. U těchto tří obžalovaných proto státní soud neshledal takové polehčující okolnosti, které by trest smrti činili nepřiměřeně přísným.

Obžalovaní Zach a Tenk se k činu v podstatě doznali, jsou dosud beztrestní, polehčujejjím dále svedení. Obžalovaní Pražák, Prokop, Bryks, Doubek, Deči a Pelich sice trestnou činnost houževnatě popírají, obžalovanému Dečimu přitěžuje dále že byl vedoucím jednoho dílčího úseku, avšak všichni tyto obžalovaní byli svedeni k činu příležitostí jako žalární trestanci, kteří všeobecné psychose ve věznici podlehli a jejichž trestná činnost nedostoupila té míry iniciativnosti jako u obžalovaných v prvé řadě jmenovaných. Za

těchto okolností měl státní soud za to, že tyto okolnosti jsou tak závažné, že by trest smrti zákonem uložený byl nepřiměřeně přísným. Z toho důvodu použil soud u těchto obžalovaných ustanovení § 113, odst. 1 zák. č. 319/48 Sb. a úměrně k vině toho kterého obžalovaného našel na přiměřené ztřeštění těžký žalář a to u obžalovaných Zacha a Dečiho na doživotí, u ostatních obžalovaných kromě obžalovaného Doubka, na přiměřené ztřeštění těžký žalář dočasný, po zhodnocení stupně viny u toho kterého obžalovaného. U obžalovaného Tenka trest zkrácen na ztřeštění podle § 92 v. tr. z. U obžalovaného Doubka zjistil státní soud, že jmenovaný byl již odsouzen rozsudkem státního soudu v Praze ze dne 17. 1. 1949 č. j. Or I 104/48 k těžkému žaláři na doživotí a že tento rozsudek se stal právoplatným dnem 29. 4. 1949, tedy před trestnou činností, která je předmětem tohoto trestního řízení. Upustil proto státní soud se zřetelem k platnosti výnosu ministerstva spravedlnosti z roku 1860 /rozh. NS č. 2071/ od uložení dalšího trestu a k trestu doživotního těžkého žaláře, již právoplatně uloženému, uložil jen další ztřeštění.

Obžalovanému Bumbovi při výměře trestu podle § 1:1 zák. č. 319/48 Sb. polehčovala jeho dosavadní beztrestnost, dobrý popis a že byl spoluobžalovaným Zachem k trestnému činu sveden. Přitěžovalo mu naproti tomu, že se trestného činu dopustil jako příslušník SVS se vztahem k výkonu jeho služby. Vzhledem k převaze okolností polehčujících uložen byl trest blíže spodní hranice použité trestní sazby a podle § 92 v. tr. z. trest zkrácen a přiměřeně ztřešen.

Obžalovaným Vránkovi a Vaňkovi polehčovalo jejich plné a kající doznání a dosavadní beztrestnost a dobrý popis, přitěžovalo jim, že se trestného činu dopustili jako příslušníci SVS zařazení v důležitém úseku služebním. Vzhledem k převaze závažných polehčujících okolností vyměřen byl trest podle stupně zavinění obžalovanému Vránkovi blíže spodní hranice použité trestní sazby, obžalovanému Vaňkovi pak v spodní hranici samé a to i při zkrácení a přiměřeném ztřeštění podle § 92 v. tr. z.

Pokud pak jde o další rozhodnutí, která jsou ať již jde o vedlejší tresty, konfiskaci majetku, ztráty čestných práv občanských, započítání vazby a náhrady trestních nákladů jak v rozhodující části

rozsudku jsou uvedena, jejich vyslovení odůvodněno je tam citovanými zákonnými místy.

V Plzni, dne 12.května 1950.

Zapisovatel:
JUDr. Josef K o č í
v. r.

L.S.

Předseda senátu:
plk.JUDr.Otakar Matoušek
v. r.

Rozsudek u obžalovaných Prokopa, Brykse, Doubka, Vránka a Vaňka stal se právoplatným dne 12.května 1950 v 15.00 hodin. Uvedení odsouzení trest ihned nastoupili.

V Praze, dne 12.května 1950.

Předseda senátu:
plk.JUDr.Otakar Matoušek
v. r.

Rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 20.května 1950 č.j.To 388/50 byla odvolání obžalovaných Čenka P e t e l í k a, Václava Z a c h a, Josefa T e n k a, Stanislava B r o j e, Karla P r a ž á k a, Bohuslava D e č í h o, Antonína P e l i c h a, René Č e r n é h o a Jaroslava B u m b y zamítnuta, takže ohledně nich stal se rozsudek dnem 20.května 1950 p r á v o p l a t n ý m. Odsouzení Václav Zach, Josef Tenk a Jaroslav Bumba téhož dne trest nastoupili, Karel Pražák nastoupí trest po odbykání trestu z rozsudku Or I 742/49, Jan Prokop po odbykání trestu z rozsudku Or I 718/48, Josef Bryks po odbykání trestu z rozsudku Or I 86/49, Bohuslav Deči po odbykání trestu z rozsudku Or I 79/49 a Ant.Pelich po odbykání trestu z rozsudku Or I 262/48.

Na odsouzených Petelíkovi, Brojovi a Černém trest smrti byl vykonán dne 23.května 1950.

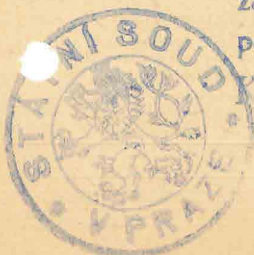
Podle § 90 odst.2 zák.č.319/48 Sb. započtena byla do trestu další vazba odsouzených Václavu Zachovi, Josefu Tenkovi a Jaroslavu Dumbovi od 12/5 1950-15 hod.do 20/5 1950-16.10 hod.

V Praze dne 31.května 1950.

Tento opis souhlasí doslovně s prvopisem
založeným ve spise č. j. Or II 26/50
pod č. 1 210-219 2

Předseda senátu:
plk.dr.Otakar Matoušek v.r.

Kancelář státního soudu v Praze,
dne 31. V 1950 19

STÁTNÍ SOUD V PRAZE.

Provedena

OF I 86/49.

rehabilitace podle

14.

zákonu č. 119/90 Sb.

CHARAKT

Jm é n e m r e p u b l i k y .

Státní soud v Praze uznal po hlavním přelíčení konaném dne 9.

února 1949 takto

p r á v o m :

A./ Obžalovaní:

I./ div.gen.RNDr.Karel J A N O U Š E K, narozený dne 30.10.1893 v Přerově, tamtéž příslušný, římsko-katolík, vdovec, důstojník z povolání, posleďně bytem Praha III, Strakovo nábřeží 1, t.č., ve vazbě Státního soudu v Praze,

ve spojení s rozsudkem vrchního vojenského soudu v Praze ze dne 18.6.1948 čj.Ztr 336/48, kterým byl právoplatně odsouzen pro nedokonaný zločin přípravy úkladů podle § 15 v.tr.z., § 2 zák.č.50/1923 Sb. v jednočinném souběhu podle § 100 v.tr.z.se zločinem nedokonané vojenské zrady podle § 15 v.tr.z., § 6:2 zák.č.50/1923 Sb a v důsledku zrušujícího rozsudku Nejvyššího vojenského soudu v Praze ze dne 30.12.1948 čj. P - 265/48.

j e s t d á l e v i n o n , ž e

dne 30.4.1948 po předchozí dohodě spolu s plk.Ing.Chrástem odejel z Prahy v úmyslu navždy se vymknouti své vojenské služební povinnosti a v témže úmyslu se pokusil uniknouti za hranice ČSR, v čemž mu však bylo zabráněno dopadením a zatčením téhož dne v noci hlídkou SNB v Přestvicích;

II./ plk.lot.techn.sl.Ing.Vlastimil C H R Á S T : narozený dne 9.12.1907 v Újezdě u Sokolnic, okres Hustopč, tamtéž příslušný, ženatý, římsko-katolík, důstojník z povolání, posleďně bytem Praha VII, Veverkova

25. t. č. ve vazbě Státního soudu v Praze, jest viněn, že:

1./ Dne 30.4.1948 po předchozí dohodě s gen. RNDr. Janouškem odejel z Prahy v úmyslu navždy se vynknouti své vojenské služební povinnosti a v témže úmyslu se pokusil uniknouti za hranice ČSR, v čemž mu však bylo zabráněno dopadením a zatčením téhož dne v noci hlídkou SNB v Přestvicích.

2./ v době před zběhnutím spolčil se s osobami státu nepřátelskými k organizování útěku důstojníků za hranice ČSR a ke spojení s protistátními živly za hranicemi ČSR za účelem přípravy úkladů o republiku,

3./ po ilegálním přechodu hranic ČSR chtěl zpravodajským orgánům cizí moci vyzraditi vše, co mu bylo známo o čs. branné moci, zejména i věci tajného rázu, ale jeho zatčením to bylo znemožněno,

tedy podnikl jednání vedoucí k tomu, aby vyzradil cizí moci skutečnosti a opatření, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, zločin však nebyl dokonán pro překážku odjinud v té příslou,

4./ v době před zběhnutím přechovával ve svém bytě mapy se zakreslenou situací vojenského cvičení,

tady hrubou nedbalostí způsobil, že opatření a předněty, které mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, mohly se státí známy cizí moci, ač podle svého veřejného postavení byl povinen uchovati je v tajnosti a ač mu také tato povinnost vzhledem na jeho služební poměr, byla výslovně uložena.

III./ mjr. let. Josef B R Y K S , narozený dne 18.3.1916 v Lašanech, okres Šternbork, tentéž příslušný, ženatý, čsl. vyznání, důstojník z povolání, posledně bytem v Olomouci, Musejní 15, t. č. ve vazbě Státního soudu v Praze.

IV./ škpt. let. Josef Č A T K A , narozený dne 23.2.1915 v Kokorech u Přerova, tentéž příslušný, ženatý, římsko-katolík, důstojník z povolání, posledně bytem v Olomouci, Musejní 19, t. č. ve vazbě Státního soudu v Praze.

Rokh. pres. rep. z
prominut abych uell. masu zuby
pres. prav. občanských.
(Viz č. 1. 145)

V./ kpt.let.Ondřej Š T A Č E K , narozený 11.10.1914 v Lažán-
kách, okres Tišnov, tantěž příslušný, ženatý, římsko-katolík, důstojník
povolání, posledně bytem v Hradci Králové, Krumparova 833, t.č. ve vazbě
Státního soudu v Praze,

všichni až III./ - V./ jmenování jsou vinní, že

1./ během dubna 1948 navázali styk se zaměstnanci anglického
vyslanectví v Praze aby pomáhali při organizaci ilegálního odchodu
protistátně zaměřených osob za hranice ČSR a v dohodě s nimi konali
přípravy k útěku do zahraničí, aby tam vešli ve styk s protistátními
živly, vyvíjejícími činnost proti ČSR,

tedy se s jinými spojili a vešli v přírý styk s cizími činite-
li k úkladům o republiku;

2./ koncem dubna 1948 v úmyslu navždy se vynknouti své vojenské
služební povinnosti, svémocně se vzdálili ze svého bydliště a v téže
úmyslu pokusili se uniknouti ilegálně z ČSR, v čemž jim však bylo
zabráněno zatčením;

3./ po přechodu hranic chtěli zpravodajským orgánům cizí moci
vyzradit vše, co jim bylo známo o čs.branné moci, zejména i věci tajné-
ho rázu, ale zatčením to bylo znemožněno,

tedy podnikli jednání vedoucí k tomu, aby cizí moci vyzradili
skutečnosti a opatření, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky,
zločin však nebyl dokonán pro překážku odjinud v to příšlou;

VI./ škt.let.Otakar Č E R N Ý , narozený dne 28.11.1919 v
Křenovicích, okres Vyškov, tantěž příslušný, ženatý, římsko-katolík, důst.
z povolání, posledně bytem v Praze II - Vladislavova 46, t.č. ve vazbě
Státního soudu v Praze, jest vinen, že

v dubnu 1948 zjistiv, že mjr.Bryks a škt.Čapka se chystají illo-
gálně prohnouti za hranice aby připravovali úklady o republiku, neožná-
nil to v úmyslu je podporovat, až tak mohl učiniti snadno a bez nebez-

pečí pro sebe a osoby blízké.

Tím spáchali:

I./ div.gen.RNDr.Karel JANOUŠEK,dále:

zločin zběhnutí podle §§ 183,197:5 v.tr.z.

II./ plk.let.tech.sl.Ing.Vlastimil CHRÁST:

ad 1./ zločin zběhnutí podle §§ 183,197:5 v.tr.z.

ad 2./ zločin přípravy úkladů podle § 2 zák.č.50/1923 Sb.

ad 3./ pokus zločinu vojenské zrady podle § 15 v.tr.z., § 6:2
zák.č.50/1923 Sb.

ad 4./ přečin vojenské zrady podle § 6:4 zák.č.50/1923 Sb.,

III./,IV./,V./: mjr.let.Josef BRYKS,škpt.let.Josef ČAPKA,kpt.let.Ondřej

ŠPAČEK:

ad 1./ zločin přípravy úkladů podle § 2 zák.č.50/1923 Sb.

ad 2./ zločin zběhnutí podle §§ 183,197:5 v.tr.z.

ad 3./ pokus zločinu vojenské zrady podle § 15 v.tr.z., § 6 zák.
č.50/1923 Sb.,

VI./ škpt.let.Otakar ČERNÝ:

zločin neoznámení trestních podniků podle § 12:2 zák.č.50/1923 Sb.

a odsuzují se:

I./ div.gen.RNDr.Karel JANOUŠEK:

podle § 6:2,II.sazby zák.č.50/33 Sb., §§ 121,96,92,47 v.tr.z.

vedle kasace,ztráty čestných odznaků a vyznamenání k těžkému žaláři v
trvání 10 roků,zostřenému 1/4 letně tvrdým ložem.

II./ plk.let.tech.sl.Ing.Vlastimil CHRÁST:

Podle § 6:2,II.sazby zák.č.50/43 Sb. a §§ 121,97,92,47 v.tr.z.

vedle kasace,ztráty čestných odznaků a vyznamenání k těžkému žaláři v
trvání 15 roků,zostřenému 1/4 letně tvrdým ložem.

III./,IV./,V./, mjr.BRYKS,škpt.ČAPKA a kpt.ŠPAČEK:

podle § 6:2, II. sazby zák. č. 50/1923 Sb. a § 121, 22, 23, 47 v. tr. z. vadle kasace, ztráty čestných odznaků a vyznamenání k těžkému žaláři v trvání 10 let, zestr. 1/4 letně tvrdým ložem.

VI./ skpt. let. Otakar ČERNÝ :

podle § 12:2 zák. č. 50/23 Sb., §§ 22, 47 v. tr. z. vadle kasace, ztráty čestných odznaků a vyznamenání k těžkému žaláři v trvání 3 let, zestr. 1/4 letně tvrdým ložem.

Podle § 32 zák. č. 50/1923 Sb. vyslovuje se u všech ztráta čestných práv občanských a to u obžalovaného gen. RNDr. Janouška, plk. ing. Chrásta, mjr. Bryksa, skpt. Čapka a kpt. Špačka na 10 let, u skpt. Černého na 3 roky.

Podle § 127 v. tr. z. započítává se do trestu zajišťovací a vyšetřovací vazba a to:

u gen. RNDra Janouška od 1. května 1948 - 12.00 hodin,
plk. let. tech. sl. ing. Vlastimila Chrásta od 2. května 1948 - 12.00 hod.,
mjr. let. Josefa Bryksy od 3. května 1948 - 12.00 hodin,
skpt. let. Josefa Čapka od 3. května 1948 - 12.00 hodin,
skpt. let. Otakara Černého od 3. 5. 1948 - 12.00 hodin,
kpt. let. Ondřeje Špačka od 4. května 1948 - 12.00 hod. ,
všem do 9. února 1949 - 14.00 hodin.

Podle § 389 tr. ř. jsou všichni povinni nahraditi náklady trestního řízení rukou společnou, každý pak zvláště náklady výkonu svého trestu.

B./ Naproti tomu podle § 259:2 tr. ř.

z p r o š ě ť u j e s e

obžalovaný plk. let. tech. sl. Ing. Vlastimil CHRÁST od žaloby,

obžaloby pro další fakt přechovávání vojenské zrady podle § 6:4 zák. č. 50/23 Sb. jehož se měl též dopustiti tím, že

" v době před svým zběhnutím přechovával ve svém bytě dále elaborát o technickém odboru čs. letectva.

D ů v o d y :

Ad A./ K odsuzující části rozsudku:

Z trestního oznámení, z výpovědí slyšených svědků, z znaleckého posudku, vypovídání obžalovaných a ostatního průvodního materiálu zjistil soud tento skutkový děj:

Všichni obžalovaní byli jako nespolehliví po únorových událostech 1948. dáni na dovolenou až do dalšího opatření vojenské správy. Kromě gen. Janouška měli všichni za manželky angličanky, které v té době opouštěli ČSR, aby odjeli do Anglie, případně k tomu činily přípravy. Rovněž obžalovaní Janoušek, Chrást, Bryks, Čapka a Špaček snažili se jakýmkoliv způsobem odejít z ČSR na západ, zřejmě v úmyslu vyvíjet tam činnost proti ČSR.

V dubnu 1948 navázal Janoušek bližší spojení s jistými orgány anglického vyslanectví v Praze, jednajícími podle směrnic anglické zpravodajské služby /IS/, od nichž pak dostal pokyny k ilegálnímu odchodu z ČSR. Podle těchto pokynů a připojeného plánu, které si měl zapečetovat a pak zničit, měl určitý den odjet do Kynšperku, kde měl vyhledat byt Sylvie F. Jankové, anglické národnosti a přihlásit se u ní určitým anglickým heslem. Ta pak měla zprostředkovat pomocí jiných osob ilegální přechod čsl. hranic do amerického pásma v Německu. Po přechodu se měl přihlásit u nejbližšího orgánu americké zpravodajské služby CIC, který pak v nenápadném telegramu měl podat zprávu anglickému vyslanectví v Praze. Rovněž Janeková měla provedený přechod osobně hlásit jistému orgánu anglického vyslanectví.

O tomto plánu informoval gen. Janoušek plk. ing. Chrást a dne 21. dubna 1948 odjeli do Kynšperku k Jankové. Tam se setkali s obžalovanými Bryksem a Čapkou. Obžalovaný Špaček, se vyznamenal pro Jankovou, aby přechod vzhledem k Janouškovi byl proveden bez rizika, tam přijel o

účelem a podle těchto směrnic, které obdrželi stejně jako Janoušek, od
téhož zaměstnance anglického vyslanectví v Praze. Obžalovaný škt. Čer-
ný zprostředkoval pak Bryksovi a Čapkovi, kteří bydleli v Olomouci, -
podle předchozí dohody - vzkaz toho zaměstnance anglického vyslanect-
ví v Praze o době, kdy má být přechod dovolen, tím způsobem, že když
obdržel telefonický vzkaz onoho zaměstnance, poslal Bryksovi a Čapkovi
telegraficky případně telefonicky výzvu, aby "vrátili knihy" což bylo
smluveným heslem pro odjezd do Kynšperku. Po obdržení této výzvy pak
též Čapka a Bryks tam odjeli.

Do shora uvedeném příjezdu do Kynšperku dne 21.4.1948 sdělila
Janeková obžalovaným, že toho času přechod hranic pro jasné měsíční
noci není možný asi po dobu 14 dnů. Obžalovaný Špaček zůstal dál v
Kynšperku, aby vyčkal jiné vhodné příležitosti k přechodu, Bryks a Čap-
ka se vrátili do Olomouce a chtěli pokus opakovat asi 9.5.1948, Janou-
šek s Chrástem pak se vrátili do Prahy a hledali jiné možnosti přecho-
du hranic. Janoušek se obrátil na studenta Hartmanna, o němž věděl, že
jest ve spojení s jinou organizací, která prováděla illegální přechody
čs. hranic v prostoru Klatov. Podle dohody na schůzkách v Praze ještě
s dalšími studenty, Ant. Navrátilem, který používal krycí jméno "Tetr"
a nezjištěným studentem s krycím jménem "Honza" odjeli Janoušek a
Chrát znovu dne 30.4.1948 autem z Prahy do Klatov ale byli téhož dne
v noci zadrženi orgány SNB v Přesticích. Vzhledem k výpovědi gen. Janouš-
ka byli pak dne 3.5.1948 zatčeni Čapka a Bryks v Olomouci, Špaček pak
v Kynšperku. Tím bylo tento obžalovaný v útěku zabráněno.

Obžalovaní Janoušek, Chrát, Bryks, Čapka a Špaček doznali, že shora
zjištěným způsobem navázali spojení s anglickým vyslanectvím a ostat-
ními osobami, které jim takto pomáhali k útěku do zahraničí. Popřeli
však, že by jednali v úmyslu deserování, t.j. v úmyslu vyhnouti se tak
navždy své vojenské služební povinnosti, při čemž uvedli, že jim jejich

představenými bylo naznačeno, že po skončení dovolených již nebudou povoláni k dalšímu výkonu služby. Tato obhajoba je však nemůže zbavit viny, neboť jako důstojníkům jim muselo být i také bylo známo již podle ustanovení služebního předpisu A-I-1, nehledě k ustanovení branného zákona a branných předpisů, že jsou stále vojenskými osobami v činné službě. Vzhledem k okolnosti, že ani neznalost těchto ustanovení by je nemohla omlouvat, svědčilo o tom i to, že stále brali plný plat. Proto soud shledal v této činnosti obžalovaných důstojníků Janouška, Chrásta, Brykse, Čapka a Špačka, skutkovou podstatu zločinu zběhnutí podle §§ 183, 197:5 v.tr.z.

Pokud jde o zažalovaný zločin přípravy úkladů podle § 2 zák.č. 50/1923 Sb. a pokus zločinu vojenské zrady podle § 15 v.tr.z., § 6:2 zák.č. 50/1923 Sb. bylo v tomto směru o obžalovaného Janouška již rozhodnuto rozsudkem vrchního vojenského soudu v Praze ze dne 18.6.1948 č.j. Ztr 336/48, potvrzeným rozsudkem Nejvyššího vojenského soudu ze dne 30.12.1948 č.j. P 265/48, kde v otázce viny bylo již právoplatně rozhodnuto, proto nalézací soud již tuto otázku neřešil.

Pokud jde o obžalované Chrásta, Brykse, Čapka a Špačka tyto popřeli, že by svůj útěk z ČSR připravovali a prováděli v nějakém protistátním úmyslu ve smyslu § 2 zák.č. 50/1923 Sb. Rovněž popřeli, že by bývali po ilegálním přechodu hranic do Německa vyslýchajícími orgány cizí moci vyžádali cokoliv z voj. tajemství čs. branné moci. Na svoji obhajobu pak uvedli, že chtěli odejít za svými manželkami příp. dětmi do Anglie, kde si chtěli nalézt jiné zaměstnání a proto neměli ani v úmyslu vyvíjet v cizině jakoukoliv protistátní činnost.

Těto obhajobě obžalovaných, kterou chtěli zřejmě jen zmírnit svoji vinu, však soud neuvěřil. Je totiž notoricky známé a posudkem vojenských znalců plně odůvodněné, že po únorových událostech přechali nepřátelé lidovědemokratického zřízení z ČSR. Tito se zdržují převážně v různých

táborech angloamerické okupační zony Německa nebo v Anglii a USA, kde se organizují k násilnému odporu proti lidovědemokratickému zřízení ČSR a jiným právníkům, chráněným ustanovením § 1 zák.č.50/23 Sb. Za pomoci a podpory některých činitelů kapitalisticky zaneřazených vlád na západě, chtějí pak násilím, t.j. válkou, kterou hlásají, zvrátit tento náš nový řád, zejména i právní statky, uvedené v § 1 zák.č.50/23 Sb. Aby připravili předpoklady pro tento násilný zvrat, používají kromě jiných prostředků, též špionáže proti ČSR. Všichni uprchlíci z ČSR, kteří ilegálně přejdou hranice do americké zony Německa, zejména vojenská zbrojovka, jsou tam podrobováni důkladným zpravodajským výsledkům, prováděným orgány cizí moci a dotazováni zejména i na vojenské tajemství. Jedině ten, kdo ochotně a pravdivě vypovídá na všechny dané otázky, může tam býti pokládán za spolehlivého a může očekávat přijetí, jinak jest jako podezřelý vězněn, příp. vrácen zpět do ČSR. Z těchto uprchlíků jsou sestavovány různé ozbrojené organizace a sbory, jichž má býti použito v očekávané válce proti lidovým demokraciím střední a východní Evropy, tedy i proti ČSR.

Obžalovaní Chrást, Bryks, Čapka a Špaček, jejichž manželky i s dětmi po únoru 1948 odjížděli z ČSR v očekávání války, chtěli je následovati; proto navázali spojení se zaměstnanci anglického vyslanectví, pracujícími podle směrnic anglické zpravodajské služby a jinými osobami, zprostředkujícími odchod protistátně zaneřazených živlů z ČSR k posílení snah a cílů zahraniční reakce. Po přechodu hranic se měli přihlásiti u orgánů cizí, t.j. americké zpravodajské služby, úzce spolupracující s naší emigrací a její snahy podporující. Činnost a cíle této emigrace byly obžalovaným, kteří pro svůj záporný postoj k lidovědemokratickému zřízení byli též dáni na dovolenou, dobře známy. Věděli též, že po přechodu hranic budou podrobeni zpravodajskému výslechu, neboť se sami, i kdyby náhodou ušli pozornosti tanních bezpečnostních orgánů, měli u nich při-

hlásiti. Zřejmě jim muselo záležet na tom, aby tam byli ochotně jako političtí emigranti přijati. Vzhledem k tomu dospěl soud k přesvědčení, že žalovaní po vzájemné dohodě resp. po dohodě s cizími činiteli a jinými osobami přechali ilegálně z ČSR, aby se za hranicemi připojili k oné emigraci a že proto též k podpoře snah této emigrace při zpravodajském výsledku by vyžradili vše, co jim bylo o čs. branné moci, zejména o věcech tajného rázu známe. Poněvadž šlo převážně o vyšší důstojníky, zařazené u speciální a důležité letecké složky, měli zřejmě dost vědomostí o skutečnostech a opatřeních, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky. Povinnost zachovávatí je v tajnosti byla obžalovaným jako důstojníkům samozřejmě znána.

Proto soud shledal v této činnosti obžalovaných skutkovou podstatu jak zločinu přípravy úkladů podle § 2 zák. č. 50/1923 Sb., tak i pokusu zločinu vojenské zrady podle § 6:2 téhož zákona.

Obžalovaný škpt. Černý, který byl mjr. Bryksem a škpt. Čapkou informován o tom, že chtějí ilegálně přehnouti za hranice, toto neoznámil jak bylo jeho povinností, nýbrž aby jim to usnadnil, zprostředkoval smlouvenou zprávou vzkaz o době sjednaného přechodu. To co bylo již řečeno o povaze a účelu ilegálních útěků z ČSR, platí i zde. Poněvadž pak obžalovaný Černý se tak hodnověrně dozvěděl o tom, že jest ohystán případně páchan zločin podle § 2 zák. č. 50/23 Sb. a tento čin proti své povinnosti, uložené mu § 12 téhož zákona neoznámil ani jinak nepřekazil, ač tak mohl učiniti snadno a bez nebezpečí pro sebe a osoby blízké, nýbrž naopak jej zprostředkováním podporoval, shledal soud v jeho činnosti skutkovou podstatu zločinu podle § 12 zák. č. 50/1923 Sb. Žaloba sice spatřovala v této činnosti obžalovaného Černého skutkovou podstatu zločinu příprav úkladů podle § 2 zák. č. 50/23 Sb., soud však na tento čin neuznal, ježto ne zjistil, že činnost tohoto obžalovaného dosáhla takové intensity, aby to stačilo k naplnění této skutkové podstaty.

Obžalovaný plk. ing. Chrást byl dále viněn z přečinu vojenské zrady

podle § 6:4 zák.č.50/23 Sb.,neboť při domovní prohlídce při jeho dopadení bylo zjištěno,že ve svém bytě přechovával volně mapu v měřítku 1:200.000 se zakreslenou vojenskou situací jednoho evičení v pohraničí.

Obžalovaný Chrást popřel,že by šlo o písemnost obsahující vojenské tajemství,neboť šlo o školní pomůcku z doby jeho studia a VŠV, kterou nelze považovati za vojenské tajemství a tato ani jako "tajná" nebyla označena.Soud však z posudku znalců zjistil,že zakreslená situace vojenského evičení v pohraničí jest součástí vojenského tajemství,jejímž vyzrazením mohla býti způsobena škoda branné moci a vojenským opatřením ČSR.Vzhledem k tomu,jej soud uznal vinným i přechodem vojenské zrady podle § 6:4 zák.č.50/1923 Sb.

Návrh obhajoby na doplnění průvodního řízení,výslechem svědka gen.Hanuše o tom,že propuštění letců jest definitivní a že více již v čs. armádě sloužiti nebudou,zamítl soud jako nadbytečný a nerozhodný, neboť tento svědek byl již o této okolnosti slyšen,nehledě k tomu,že vojenský poměr obžalovaných byl jasně upraven předpisy,zmíněnými ve skutkovém ději.Stejně byl zamítnut i další návrh na zkoumání duševního stavu obžalovaného Špačka jako neodůvodněný,neboť během celého řízení nevyšlo najevo nic,co by odůvodňovalo takovéto zkoumání.

U obžalovaných Janouška,Chrasta,Brykse,Čapky a Špačka byl trest vyměřen podle II.sazby § 6:2 zák.č.50/1923 Sb. neboť tito měli již vzhledem k svému postavení v armádě zvláštní povinnost uchovati voj. tajemství v tajnosti,nehledíc k tomu,že taková povinnost jako příslušníkům armády jim byla ještě výslovně uložena.Poněvadž pak zůstalo při pokusu,bylo použito trestní sazby podle § 121 v.tr.z.Při výměře trestu v rámci této sazby těžkého žaláře od 10 - 20 let všem přitěžovalo: pokud jde o zločin podle § 15 v.tr.z. § 6:2 zák.č.50/23 Sb.,že mohlo dojít k vyzrazení zvlášt důležitých vojenských tajemství a ve značném rozsahu; pokud jde o zločin podle § 2 téhož zákona,že se jej dopustili jako orgánové moci veřejné t.j.důstojníci.U všech trestných činů jim

pak dále přitěžovalo, že se jich dopustili za napjaté mezinárodní a vnitřní situace; Janouškovi dále přitěžovalo, že svedl plk. Chrasta. Všechny tyto obžalované pak polichčovalo: zachovalost, částečné doznání a odbojové zásluhy; obžalovanému Chrastovi pak ještě, že byl k činům sveden gen. Janouškem.

Při výměře trestů bylo dále přihlédnuto k souběhu několika trestných činů podle § 96 v. tr. z. resp. u Chrasta podle § 97 v. tr. z. a u všech byl trest za přiměřeného zostření ještě zkrácen podle § 92 v. tr. z.

U obžalovaného škpt. Černého byl trest vyměřen podle § 12 čís. 2 zák. č. 50/23 Sb. při čemž mu přitěžovalo, že se činu dopustil za napjaté mezinárodní a vnitřní situace, naopak polichčovalo: zachovalost, částečné doznání a odbojové zásluhy. S přihlédnutím k ustanovení § 92 v. tr. z. byl trest za přiměřeného zostření dále zkrácen.

Výrok o kasaci a ztrátě čestných odznaků a vyznamenání u všech obžalovaných jest odůvodněn ustanovením § 47 v. tr. z. Výrok o ztrátě čestných práv občanských, započtení vazby - podle názoru soudu nezaviněné - do trestu a o náhradě nákladů trestního řízení a trestu, jest odůvodněn použitými zákonnými ustanoveními.

Ad B./ K zprošťující části rozsudku:

Obžalovaný plk. ing. Chrast byl dále viněn ještě z dalšího případu přečinu vojenské zrady podle § 6:4 zák. č. 50/23 Sb., jehož se měl dopustiti ještě tím, že ve svém bytě dále přechovával elaborát o technickém odboru čs. letectva. Poněvadž soud zjistil z posudku znaleců, že nešlo o písemnost povahy tajné, zprostil jej v tomto bodě viny pro nedostatek skutkové podstaty podle § 259:2 tr. ř.

Praha, 9. února 1949.

Zapisovatel:
rtn. s. k. Oldřich Novský

Předseda:
plk. just. JUDr. Jan Metlička

325 312
Rozsudek nabyl právní moci dne 26.května 1949 usnesením nejvyššího soudu v Brně čj. To 12/49 ze dne 26.5.1949, kterým bylo odvolání všech obžalovaných zamítnuto.

Podle § 90 odst.2 zák.č.319/48 Sb. započtěna u všech obžalovaných další vyšetřovací vazba a to od 9.2.1949 - 14.00 hodin do 26.5.1949 - 12.00 hodin.

Praha, 6.srpen 1949.

Předseda:
plk.just.JUDr. Jan Metlička

Dle hlášení velitelství oddílu SVS Plzeň-Bory, čj. 9199/zkn ze 21. února 1950 uprchl trestanec Otakar Č e r n ý dne 7.5. 1949 z pracovního trestaneckého tábora v Dolním Jiřetíně u Mostu. Č.l. 143. Praha, 25.2.1950.

Předseda senátu :
plk.JUDr.Jan Metlička.